

Załącznik nr. 19

Wyjaśnienia odbiegania realizacji wskaźników o ponad 25 % od celów ustalonych w Programie na poziomie osi priorytetowych.

Szczegółowe informacje nt. realizacji wskaźników zawarto w punktach *Analiza jakościowa, Postęp rzeczowy* poszczególnych osi priorytetowych. Stopień realizacji ww. wskaźników podano w Tabelach 4.1-4.8.

1. Oś priorytetowa I: *Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka*

Poziom realizacji wskaźników poniżej 75%

Niższy stopień realizacji wskaźnika *Liczba projektów z zakresu B+R (40%)* oraz *Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi (6%)* w stosunku do wartości założonej w Programie wynika z mniejszego niż zakładano zainteresowania aplikowaniem o środki w ramach tego działania.

W czterech przeprowadzonych konkursach z zakresu infrastruktury oraz prac B+R wnioskodawcy przedłożyli 167 wniosków o dofinansowanie, z czego do dofinansowania przyjęto tylko 46 projektów (w tym 9 projektów obejmujących inwestycje z zakresu B+R oraz 37 projektów dotyczących samych prac B+R). Ostatecznie w wyniku przeprowadzonych konkursów zrealizowanych zostało 37 projektów, w tym 5 projektów z zakresu infrastruktury B+R oraz 32 projekty dotyczące prac B+R. Znacząco mniejsza od zakładanej liczba projektów konkursowych zaakceptowanych do wdrażania wynikała w dużym stopniu z małego doświadczenia wnioskodawców w przygotowaniu zarówno opisów koncepcji merytorycznej badań, jak i opracowaniu spójnej, całościowej dokumentacji aplikacyjnej. O ile np. w przygotowaniu projektów inwestycyjnych wnioskodawcy mają już wieloletnie doświadczenie oraz wsparcie licznych firm doradczych, o tyle przygotowanie projektów i związanych z nimi aplikacji z zakresu B+R dla wielu podmiotów stanowiło znaczące, nieomal pionierskie wyzwanie, a ze względu na bardzo specjalistyczny charakter projektów niewiele firm doradczych było w stanie udzielać rzetelnego wsparcia potencjalnym wnioskodawcom.

Analizując 32 zrealizowane projekty z zakresu prac badawczo-rozwojowych, należy podkreślić bardzo niski poziom zainteresowania przedsiębiorców realizacją projektów w ramach współpracy z jednostkami badawczymi. Spośród 19 projektów realizowanych przez 13 przedsiębiorców, tylko w 4 przypadkach projekt był realizowany we współpracy z jednostką badawczą.

Wśród głównych przyczyn niskiego stopnia realizacji wskaźników: *Liczba projektów z zakresu B+R* oraz *Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi* należy wymienić: ograniczenia wynikające z zapisów Linii demarkacyjnej pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej, stan prawny regulujący współpracę jednostek naukowo-badawczych z przedsiębiorstwami, jak również konieczność angażowania przez przedsiębiorstwa kapitału własnego w realizację powyższych projektów bez pewności zakończenia się prac B+R sukcesem komercyjnym.

Ponadto w perspektywie 2007–2013 uczelnie wyższe koncentrowały wysiłki na realizacji projektów infrastrukturalnych, tworzeniu bazy materialnej dla przyszłych badań. Pełne wykorzystanie powstałych obiektów i ich wyposażenia będzie zmierzać do realizacji wspólnych projektów B+R przez sferę nauki i przedsiębiorczości. W ramach osi I w zakresie

infrastruktury B+R zostały zrealizowane 3 projekty kluczowe, 1 projekt przez Politechnikę Rzeszowską oraz 2 projekty przez Uniwersytet Rzeszowski.

Przyczyn problemów, jakie napotykają poszczególne województwa realizujące RPO, można szukać w braku porozumienia sektora biznesu ze światem nauki – z problemem tym boryka się cała Polska, prowadzone działania mające na celu zmianę sytuacji nie zawsze przynoszą oczekiwany rezultat w ciągu jednej perspektywy budżetowej.

Trzeba zaznaczyć, iż już po pierwszym z konkursów, odnotowano bardzo niskie zainteresowanie potencjalnych beneficjentów (14 złożonych wniosków o dofinansowanie, pozytywną ocenę uzyskały tylko 2 projekty), ogłoszenie kolejnego konkursu w zakresie prac B+R poprzedzono analizą możliwych przyczyn niewielkiego zainteresowania oraz podjęto działania sprzyjające poprawie tej sytuacji, między innymi:

- zwiększono katalog wydatków kwalifikowanych,
- umożliwiono składanie więcej niż jednej aplikacji o dofinansowanie projektów w ramach konkursu,
- podniesiono wartość maksymalnej kwoty wydatków kwalifikowanych do poziomu 3 mln zł z dotychczasowej kwoty 400 tys. zł (zmiana zapisów Linii demarkacyjnej pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej).

Decyzje te przyczyniły się do większego zainteresowania wnioskodawców możliwością uzyskania dofinansowania projektów badawczo-rozwojowych. Jednak z 140 wniosków złożonych w ramach II i III edycji konkursu w zakresie prac B+R pozytywną ocenę uzyskało tylko 35 projektów. Podjęto współpracę z zainteresowanymi podmiotami już na etapie przygotowania projektów, pracownicy Departamentu Wspierania Przedsiębiorczości prowadzili szkolenia instruktażowe oraz na bieżąco rozstrzygali powstające w toku prac na przygotowaniu projektów wątpliwości dotyczące m.in. kwalifikowalności wydatków, reguł zachowania trwałości projektów, wymogów formalnych zawieranych umów między przedsiębiorcami i jednostkami badawczymi itp.

Na stopień osiągnięcia wskaźników rzeczowych w ramach działania 1.3. znaczny wpływ miała realizacja 15 indywidualnych projektów kluczowych, w tym 3 projektów typowo z zakresu infrastruktury badawczo - rozwojowej oraz 12 projektów realizowanych w ramach kategorii 75 - Infrastruktura systemu oświaty.

Niższy stopień realizacji wskaźnika *Liczba wspartych instytucji otoczenia biznesu* (72%) w stosunku do wartości założonej w Programie wynika ze znacznie mniejszego niż zakładano zainteresowania IOB aplikowaniem o środki w ramach działania. Trzeba zaznaczyć, iż IZ RPO WP 2007-2013 szacując wartości ww. wskaźnika brała pod uwagę informacje zawarte w *Diagnozie sytuacji społeczno-gospodarczej województwa Podkarpackiego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013*. Ww. diagnoza wskazuje, iż w województwie podkarpackim prowadziło działalność 70 instytucji otoczenia biznesu. Założono, iż $\frac{3}{4}$ tych instytucji będzie aplikowało w ramach RPO WP 2007-2013, czyli 52 instytucje.

W 2010r. przeprowadzono pierwszy konkurs, w którym kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów wynosiła 11 031 154,96 EUR (48 866 913,35 PLN). W odpowiedzi na ogłoszony konkurs zostało złożonych 21 projektów na kwotę wnioskowanego dofinansowania 4 164 581,99 EUR (18 448 681,77 PLN), co stanowiło 38% wykorzystania alokacji przeznaczonej na dofinansowanie projektów. W ramach przeprowadzonego konkursu podpisano 13 umów o dofinansowanie, co dało 25% wartości docelowej ww. wskaźnika (52 szt.). Wśród głównych problemów i barier związanych z realizacją tych projektów można wymienić m.in. niewystarczający potencjał organizacyjny i finansowy

wnioskodawców, problemy wynikające z konieczności angażowania środków w formie kredytów (dotacja w formie refundacji), problemy lokalowe oraz kryzys gospodarczy, co również wskazano w Diagnozie RPO WP 2007-2013.

W 2011r. IZ RPO WP przeprowadziła analizę na podstawie ww. konkursu. Stwierdzono, że mimo planowanego kolejnego konkursu wartość docelowa ww. wskaźnika nie osiągnie 75% pierwotnej wartości (52 szt.). W związku z powyższym w ramach renegotiacji Programu wartość docelowa wskaźnika *Liczba wspartych instytucji otoczenia biznesu* została zmniejszona z 52 szt. na 25 szt.

Ostatecznie w ramach działania (mimo drugiego przeprowadzonego naboru) wspartych zostało 18 instytucji otoczenia biznesu, realizujących 30 projektów. W wyniku realizacji tych projektów zmodyfikowano/ wdrożono ponad 144 nowe usługi świadczone przez te instytucje na rzecz przedsiębiorców. Przy zaangażowaniu mniejszej niż planowano liczby podmiotów osiągnięto nieco lepszy od zakładanego rezultat, wyrażony rozwojem oferty adresowanej głównie do MŚP.

Biorąc pod uwagę IOB będące beneficjentami wsparcia w ramach działania 1.2 RPO WP najczęściej wnioskowały o dofinansowanie działań mających na celu poprawę jakości istniejącej oferty usługowej, przygotowania i wdrożenia pakietu nowych usług. Do najbardziej poszukiwanych przez przedsiębiorców usług były niewątpliwie te dotyczące wsparcia w zakresie pozyskiwania zewnętrznego finansowania, specjalistycznego doradztwa i szkoleń oraz bezpośredniego wsparcia finansowego. Zmiany w ofercie usługowej IOB dokonywane były na bieżąco w zależności od zmieniającej się sytuacji i potrzeb przedsiębiorców. Wśród wdrożonych usług zdecydowanie dominowały nowe usługi. Najczęściej były to szkolenia, a także doradztwo i rozwiązania informatyczne. Najpopularniejszą usługą IOB były niewątpliwie szkolenia. Wynika to z faktu, iż najczęstszym oczekiwaniem przedsiębiorców jest usprawnienie działania przedsiębiorstwa oraz zwiększenie wiedzy i kompetencji kadry. Drugim obszarem wsparcia były inwestycje niezbędne do właściwego funkcjonowania IOB świadczących wyspecjalizowane usługi na rzecz przedsiębiorców – w szczególności usługi wprowadzenia innowacji do sektora MŚP. Głównym celem realizowanych projektów było zwykle tworzenie korzystnych warunków rozwoju oraz wzrost konkurencyjności sektora MŚP w województwie podkarpackim poprzez zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług.

Powodem niskiego stopienia realizacji wskaźnika *„Powierzchnia uzbrojonych i przygotowanych terenów inwestycyjnych”* (64%) było przede wszystkim rozwiązanie pre-umowy dotyczącej realizacji projektu kluczowego, w ramach którego zaplanowana była inwestycja w dużym stopniu wpływająca wartość ww. wskaźnika (ok.200 ha). Spowodowało to znaczny spadek zrealizowanych wartości wskaźnika. W związku z powyższym IZ podjęła decyzję o ogłoszeniu dodatkowego konkursu w ramach działania oraz wybrała do realizacji 2 projekty z Indykatorynego wykazu indywidualnych projektów kluczowych Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013. Realizacja powyższych projektów przyczyniła się do wzrostu wartości wskaźnika. Jednak nie pozwoliło to na osiągnięcie w pełni założonej w Programie wartości.

Poziom realizacji wskaźników powyżej 125%

Wysoki poziom osiągnięcia wartości wskaźników produktu i rezultatu w zakresie wsparcia przedsiębiorczości jest wynikiem uwalniających się środków w osi I, które powstały wskutek oszczędności w realizowanych projektach, rezygnacji beneficjentów z realizacji projektów (odstępstwa od podpisania umów, rozwiązywanie umów). W związku z powyższym IZ zdecydowała o ogłoszeniu dwóch dodatkowych konkursów skierowanych do sektora MŚP na wsparcie inwestycyjne, aby efektywnie wykorzystać środki.

Wysoka wartość wskaźnika w zakresie etatów badawczych jest efektem realizacji przede wszystkim 3 projektów kluczowych z zakresu infrastruktury badawczo-naukowej. W powstałych obiektach utworzono więcej etatów badawczych niż pierwotnie zakładano.

2. Oś priorytetowa II: *Infrastruktura techniczna*

Poziom realizacji wskaźników poniżej 75%

Wskaźnik produktu *Długość nowych dróg: regionalnych (wojewódzkich)* został osiągnięty w 47% wartości docelowej, natomiast wskaźnika produktu *Długość zrekonstruowanych dróg: regionalnych (wojewódzkich)* w 42% wartości docelowej. Sytuacja ta potwierdza, iż w województwie podkarpackim zdecydowaną większość dróg wojewódzkich należy remontować, natomiast inwestycji dotyczących budowy nowych dróg wojewódzkich jest mało.

Na etapie przygotowywania RPO WP 2007-2013 przewidywano m.in. dofinansowanie 16 projektów kluczowych dot. dróg wojewódzkich. W uchwale Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXII360/08 z dnia 28 kwietnia 2008r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 - 2015 wszystkie zadania inwestycyjne planowane były do realizacji w ramach RPO WP z dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej. Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie (PZDW) od roku 2007 opracował zgodnie z obowiązującymi w roku 2007 i 2008 wytycznymi dokumentację projektową pod realizację części zadań w trybie "na zgłoszenie". W roku 2009 zostały wprowadzone nowe zasady dofinansowania zadań w ramach RPO 2007-2013, które określiły, że dofinansowanie realizacji zadania z środków Unii Europejskiej może nastąpić jedynie w przypadku zadań, które posiadają pozwolenie na budowę lub decyzję ZRID.

W dniu 24 lutego 2009r. Sejmik Województwa Podkarpackiego na posiedzeniu zdecydował Uchwałą Nr XXXII577/09 o zmianie Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 - 2015. W ramach uchwalonej zmiany WPI następujące zadania inwestycyjne zostały skierowane do realizacji z 100% finansowaniem z budżetu województwa podkarpackiego:

- Przebudowa drogi woj. nr 985 Nagnajów - Baranów Sandomierski - Mielec - Dębica na odc. Mielec - Dębica etap I;
- Przebudowa drogi woj. nr 875 Mielec - Kolbuszowa - Sokołów Małopolski - Leżajsk odc. Sokołów Małopolski - Leżajsk;
- Przebudowa drogi woj. nr 881 Sokołów Małopolski - Łańcut - Kańczuga - Pruchnik - Żurawica odc. Łańcut - Kańczuga;
- Przebudowa drogi woj. nr 992 Jasło - Zarzecze - Nowy Żmigród odc. Jasło - Nowy Żmigród i drogi woj. nr 993 Gorlice - Nowy Żmigród - Dukla odc. Nowy Żmigród - Dukla;
- Przebudowa drogi woj. nr 890 Kuźmina - Krościenko;
- Budowa chodników i zatok w ciągu drogi woj. nr 884 Przemyśl - Dubiecko - Bachórz - Domaradz.

Dodatkowym powodem realizacji tych zadań ze środków budżetu województwa podkarpackiego była potrzeba wykonania nowych dokumentacji (około 2 lata na uzyskanie decyzji ZRID oraz decyzji środowiskowych). Ważną kwestią był również problem pozyskania dodatkowych, bardzo dużych środków finansowych na realizację wymienionych zadań. Przygotowując dokumentację w trybie "pozwolenia na budowę" lub decyzji ZRID, należało stosować wytyczne projektowe w zakresie budowy dróg. W ramach realizacji rozbudowy drogi konieczna była korekta nienormatywnych odcinków drogi w postaci łuków poziomych i pionowych, budowa nowych obiektów mostowych, zmiana szerokości drogi, znacząca zmiana spadków drogi. Konieczne również było ujęcie wskazań decyzji środowiskowych czyli wykonanie przejść dla zwierząt, ekranów dźwiękochłonnych oraz obwodnic niektórych

miejsowości. PZDW przeprowadził analizę kosztów dla wykonywanych zadań i przykładowo zadanie dotyczące modernizacji drogi wojewódzkiej Nr 885 o długości niecałych 6,5 km w przypadku realizacji zadania w trybie robót na "zgłoszenie" wynosiło około 15 mln złotych, natomiast w przypadku trybu ZRID koszty realizacji zadania wzrastały do prawie 65 mln złotych czyli ponad czterokrotnie.

Na XV posiedzeniu, które odbyło się w dniach 19-20 września 2011r. w Krasicy, Komitet Monitorujący RPO WP 2007-2013 zatwierdził projekt zmian Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 uwzględniający wnioski z dokonanego przez Instytucję Zarządzającą RPO WP przeglądu śródkresowego, a także dodatkowe środki z Krajowej Rezerwy Wykonania i dostosowania technicznego.

W ramach ww. zmian Komitet zaakceptował m.in. propozycję zmian w zakresie wskaźników dot. dróg. Zatwierdzona zmiana uwzględniała:

- zwiększenie liczby projektów dot. transportu;
- zwiększenia kilometrów zmodernizowanych dróg, w tym dróg lokalnych;
- zmniejszenia kilometrów nowych i zmodernizowanych dróg wojewódzkich.

Ww. zmiany wartości docelowych wskaźników były konsekwencją uzasadnionych decyzji samorządu województwa w zakresie realizacji Programu. W obszarze infrastruktury komunikacyjnej usunięto z indykatywnego wykazu 6 projektów Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich, które przewidywały wykonanie modernizacji 123,9 km dróg wojewódzkich. Inwestycje te zostały sfinansowane z budżetu województwa podkarpackiego. Mając na względzie powyższe ZWP dokonał realokacji środków w zakresie działania 2.1 *Infrastruktura komunikacyjna- Drogi wojewódzkie* (schemat A), *Drogi powiatowe* (schemat B), *Drogi gminne* (schemat C). Najwięcej środków realokowanych ze (schematu A) przeznaczono na realizację dróg powiatowych (ponad 85,7%). Jednocześnie należy zaznaczyć, że pomimo przesunięć środków największa część środków z kategorii interwencji 23 Drogi regionalne/lokalne pozostało na realizację dróg wojewódzkich - 43% (drogi powiatowe - 39%, drogi gminne - 18 %).

W zakresie zmniejszenia wartości wskaźników, kilometrów nowych i zmodernizowanych dróg wojewódzkich IZ RPO WP 2007-2013 nie otrzymało zgody KE.

IZ RPO WP 2007-2013 w celu osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika produktu *Długość nowych dróg: regionalnych (wojewódzkich)* oraz *Długość zrekonstruowanych dróg: regionalnych (wojewódzkich)* przeprowadził cztery nabory wniosków do Indykatywnego wykazu w ramach II osi priorytetowej - Infrastruktura techniczna, działanie 2.1 *Infrastruktura komunikacyjna – Drogi wojewódzkie* (schemat A). W ramach ww. naborów (projekty kluczowe) powstały listy rezerwowe do Wykazu. W wyniku uwolnienia się dodatkowych środków oraz potrzeby osiągnięcia postępu rzeczowego w zakresie wskaźników działania 2.1 – *Drogi wojewódzkie* w 2015r. ZWP podjął decyzję o dopisaniu 5 projektów do Wykazu.

Biorąc pod uwagę skalę rozbieżności wskaźnika *Liczba pasażerokilometrów w zakupionym /zmodernizowanym taborze komunikacji miejskiej* (0,86%) (wartość docelowa i wartość zrealizowana) należy stwierdzić, iż wskaźnik ten został błędnie oszacowany na etapie opracowywania RPO WP 2007-2013. Należy zaznaczyć, iż nabór wniosków w dziedzinie transportu publicznego przyniósł pozytywne efekty w postaci liczby projektów oraz pozostałych wskaźników. Nieosiągnięcie w niewielkim stopniu wynikać również z powodu spadającej liczby osób korzystających z komunikacji miejskiej.

Wskaźnika produktu *Długość nowych linii kolejowych* został osiągnięty 0% wartości docelowej. Na etapie programowania RPO założono, iż będzie możliwa realizacja inwestycji związanej z budową nowej linii kolejowej. Jednakże tego typu inwestycja jest złożonym i kosztownym przedsięwzięciem. Dlatego też prace prowadzone przez PKP Polskie Linie

Kolejowe S.A. głównie skupiały się na przebudowie niektórych elementów infrastruktury kolejowej oraz rewitalizacji. Świadczy o tym fakt, że PKP złożyło łącznie 5 projektów. W przypadku projektu dotyczącego zakupu pojazdów szynowych, odstąpiono od realizacji projektu. Beneficjent zrealizował 4 projekty, 3 projekty dotyczące linii kolejowych, a jeden dotyczący zakupu pojazdów szynowych złożony ponownie do dofinansowania. Zgodnie z kierunkami wsparcia określonymi w Programie w odniesieniu do sieci kolejowej, za konieczne inwestycje uznano modernizację istniejących odcinków sieci kolejowej, a jedynie w ograniczonym zakresie wskazano na potrzebę budowy nowych odgałęzień. Stąd też nieosiągnięcie zaplanowanego (i tak w niskiej wysokości) omawianego wskaźnika pozostaje bez wpływu na podstawowe założenia wsparcia infrastruktury transportowej wyrażone w Programie.

Trzeba zaznaczyć, iż w tym działaniu 2.2. *Infrastruktura energetyczna* pierwotna alokacja wynosiła 46 552 259 EUR. IZ RPO WP 2007-2013 mając na uwadze stopień osiągnięcia wartości docelowej wskaźników ww. działania przyznała dodatkowe środki pochodzących z KRW i DT oraz środki zastosowania mechanizmu elastyczności co zwiększyło kwotę alokacji do 60 509 153 EUR. Dodatkowo ZWP zdecydował w 2012r. przeprowadzić kolejny konkurs w działaniu 2.2. *Infrastruktura energetyczna*. W naborze został złożony jeden wniosek, który dot. przesyłu energii elektrycznej jednakże uzyskał on negatywną ocenę formalną. Niski stopień osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika *Liczba projektów dotyczących infrastruktury przesyłu energii elektrycznej* (0%) spowodowane było nikłym zainteresowaniem, które wynikało najprawdopodobniej z tego, że beneficjentami działania są odbiorcy ostateczni energii elektrycznej, a nie jej dystrybutorzy. Dla odbiorcy energii elektrycznej przebudowa, czy też przyłączenie do linii nie jest aż tak kosztochłonną inwestycją, by realizować ją, jako samodzielny projekt. Najczęściej przecież przebudowę, czy też przyłączenie realizuje się wraz z pracami budowlanymi dotyczącymi obiektu budowlanego.

Poziom realizacji wskaźników powyżej 125%

Wysoki poziom wskaźników w zakresie transportu potwierdza, iż diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego przedstawiona w RPO WP 2007-2013 jest właściwa. Zgodnie z ww. diagnozą sieć dróg regionalnych i lokalnych w województwie jest dobrze rozwinięta, natomiast poprawy wymaga stan techniczny infrastruktury. Dlatego też w zakresie transportu (dróg) przeprowadzono aż 5 konkursów, gdzie wnioskowane dofinansowanie beneficjentów dwukrotnie przekraczało dostępną alokację. Dodatkowo w ramach działania 2.1 zrealizowano 21 projektów kluczowych. Trzeba zaznaczyć iż, w ramach renegotiacji KE nie zgodziła się na zmianę wartości docelowej wskaźnika. IZ RPO WP 2007-2013 mając na uwadze wykorzystanie alokacji podjęła decyzję przesunięcia środków z innych działań oraz zastosowała mechanizm elastyczności, zwiększyła alokację w działaniach 2.1 schemat B i C, tym samym pozwoliło to wsparcie większej liczby projektów w zakresie transportu.

Poziom realizacji wskaźnika *Przyrost liczby ludności korzystającej z komunikacji miejskiej wspartej w ramach programu* przekroczył 180%. Przekroczenie to może świadczyć o większej efektywności realizowanych projektów. W zakresie transportu publicznego przeprowadzono 1 konkurs, w ramach którego złożono 10 projektów, które zostały wsparte. Realizacja tych projektów pozwoliła osiągnąć cel w zakresie wsparcia transportu publicznego w województwie podkarpackim.

Wysoki poziom wskaźników: *Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza* (147%) wynika m. in. z tego iż projekty ww. zakresie okazały się stosunkowo łatwe i szybkie

w realizacji, iż oszczędności z II naboru w działaniu 2.2 pozwoliły na objęcie dofinansowaniem projektów z list rezerwowych. Dzięki temu, w ramach pierwotnie planowanych środków udało się sfinansować większą ilość projektów.

Na podstawie pierwszego przeprowadzonego konkursu szacowano, że wskaźnik *Dodatkowa moc zainstalowana energii ze źródeł odnawialnych* (432%) może zostać w sposób znacząco nieosiągnięty uwzględniając kolejny – ostatni nabór. Z tych powodów podjęto decyzję o uwzględnieniu zmniejszenia wskaźnika w trakcie renegotiacji programu. Po przeprowadzeniu drugiego naboru wniosków wstępne szacunki się potwierdziły, tj. wskaźnik faktycznie był pierwotnie przeszacowany, choć pozostałe na drugi konkurs środki oraz oszczędności uzyskane z pierwszego naboru pozwoliły dofinansować więcej projektów niż zakładano.

3. Oś priorytetowa III: Społeczeństwo informacyjne

Poziom realizacji wskaźników poniżej 75%

Niski stopień wskaźników rezultatu: *Liczba podmiotów, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu, w tym szkoły* (37%) oraz *Liczba podmiotów, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu, w tym podmioty administracji publicznej* (8%) wynika m. in. z istotnych problemów ze złożonymi projektami obejmującymi budowę sieci szerokopasmowych pod kątem pomocy publicznej. Z tych względów nie wszystkie złożone projekty uzyskały pozytywną ocenę, a jednocześnie, w kolejnym naborze wniosków budowa tych sieci nie mogła być uwzględniona, gdyż wówczas projekty musiałyby podlegać procedurze notyfikacji indywidualnej pomocy w KE, co z kolei, z uwagi na czas pozostający do końca okresu programowania, nie było uzasadnione. Pozostałe wskaźniki rezultatu zostały zrealizowane na bardzo dobrym poziomie. W odniesieniu do 9 wskaźników z zakresu sieci szerokopasmowej, 7 wskaźników osiągnęło poziom 75 lub ponad 125% wartości docelowej.

Poziom realizacji wskaźników powyżej 125%

Wysoka wartość wskaźnika produktu *Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego* (133%) nie odbiegają istotnie od faktycznie osiągniętej wielkości. Znacznie większe przekroczenia występują w odniesieniu do wskaźników rezultatu, które z kolei są znacznie trudniejsze do oszacowania na etapie programowania. Szczególnie trudne do szacowania są wskaźniki demograficzne dotyczące liczby ludności / gospodarstw domowych / MŚP, dlatego też ww. przekroczenia należy uznać za uzasadnione. Istotny wpływ na powyższe przekroczenia mają dynamiczne zmiany w obszarze Społeczeństwa informatycznego w Polsce i na świecie.

4. Oś priorytetowa IV: Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom

Poziom realizacji wskaźników poniżej 75%

Poziom realizacji wskaźników: *Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami* (41%) oraz *Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów* (57%) wynika m. in. iż w działaniu 4.1 schemat C *Zagospodarowanie odpadów* przewidywane były dwa konkursy w dziedzinie zagospodarowania odpadów. W ramach działania ogłoszono tylko jeden nabór wniosków. Należy zaznaczyć, iż aż 4 beneficjentów z 18 wybranych wówczas do dofinansowania odstąpiło od realizacji projektów. Dowodzi to znacznych trudności w przygotowaniu i realizacji projektów z tego zakresu. Zgodnie z linią demarkacyjną pomiędzy programami regionalnymi, a krajowymi projekty obsługujące powyżej 150 tys. mieszkańców kwalifikowały się do Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Z ekonomicznego punktu widzenia z kolei, niezasadne było tworzenie systemów zagospodarowania odpadów w mniejszej skali. Dlatego prawdopodobnie złożone projekty dotyczyły w niewielkim stopniu ww. systemów. W związku z powyższym ZWP odstąpił od przeprowadzania kolejnego konkursu. Ponadto, niepewność prawna związana z ustawą z dnia 1 lipca 2011r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw spowodowała wstrzymanie prac koncepcyjnych i projektowych wśród potencjalnych beneficjentów. Niezależnie od powyższego, należy podkreślić, że Program przygotowywany był w 2006r. Było to przedsięwzięcie nowatorskie, które wskutek braku praktycznych doświadczeń adekwatnych do skali tego programu spowodowało, że część wskaźników zostało przeszacowanych bądź niedoszacowanych, co ma obecnie przełożenie na stopień ich wykonania. Jednocześnie należy zaznaczyć, że założone w ramach poszczególnych projektów wskaźniki są osiągnięte.

Niski poziom wskaźnika *Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów* (44%) wynika ze znacznych trudności w szacowaniu tego typu wskaźników demograficznych. Pierwotnie zakładana w programie wartość – jak widać obecnie – była przeszacowana do osiągnięcia. Należy zaznaczyć, iż w ramach działania przeprowadzono dwa konkursy w wyniku, których dofinansowanie uzyskało 27 projektów.

Poziom realizacji wskaźników powyżej 125%

Wysoki poziom realizacji wskaźników w zakresie sieci wodociągowych i kanalizacyjnych potwierdza potrzeby regionu dotyczące gospodarki kanalizacyjnej jak i gospodarki wodnej, które określono w RPO WP 2007-2013. Podkreślić należy, iż wyniki pierwszego naboru wniosków w zakresie sieci wodociągowej, nie przyniosły spodziewanych efektów, tj. założone wskaźniki nie gwarantowały początkowo osiągnięcia wartości docelowych określonych w Programie. Pozostająca wówczas kwota nierozdysponowanych środków pozwalała z kolei przypuszczać, iż kolejny nabór nie będzie mógł przynieść znaczącej poprawy w tym zakresie. Dlatego też w wyniku renegotiacji Programu wartości docelowe wskaźników *Długość wybudowanej sieci wodociągowej, w tym na obszarach wiejskich* oraz *Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej* zostały zmniejszone. Jednakże II nabór wniosków przyniósł zaskakująco dobre efekty, dzięki którym możliwe stało się osiągnięcie wartości docelowych wskaźników w wyniku realizacji projektów bliskich tym sprzed renegotiacji Programu. Co więcej, IZ RPO WP 2007-2013 ogłosiła w 2012r. jeszcze jeden nabór wniosków, który również przyczynił się do zwiększenia zakładanych wielkości wskaźników. Pomimo przeprowadzenia tylko jednego naboru wniosków w zakresie kanalizacji w 2008r., przyniósł on bardzo dobre efekty, którego wynikiem jest osiągnięcie pełnej wartości docelowej założonej dla ww. wskaźnika. Powyższe jest również odpowiedzią na problem niedostatecznie uporządkowanej gospodarki ściekowej w województwie podkarpackim.

Wysoki poziom *Liczba projektów związanych z zachowaniem oraz ochroną różnorodności biologicznej i krajobrazowej* (127%) świadczy o znacznym zapotrzebowaniu na tego typu projekty w województwie podkarpackim. Trzeba zaznaczyć iż, przekroczenie jest nieznaczne i może świadczyć o większej efektywności realizowanych projektów.

Wysoka wartość wskaźnika *Liczba ludności objętych ochroną przeciwpożarową lasów i innymi środkami ochrony (chemiczno-ekologiczną, techniczną oraz innymi zagrożeniami)* (128%) wynika przede wszystkim z trudności w szacowaniu wskaźników demograficznych i realizacja projektów w obejmujących cały obszar województwa. Trzeba zaznaczyć, iż przekroczenie może świadczyć o większej efektywności realizowanych projektów.

5. Oś priorytetowa V: *Infrastruktura publiczna*

Poziom realizacji wskaźników poniżej 75%

Niski stopień wskaźnika *Liczba wspartych placówek prowadzących działalność w zakresie kształcenia ustawicznego* (63%) wynika z słabszego potencjału finansowego beneficjentów tych projektów. Placówki kształcenia ustawicznego są bowiem w większości placówkami szczebla powiatowego uznawanego za najniższy finansowo szczebel samorządu lokalnego. Być może to było właśnie przyczyną mniejszej niż się spodziewano liczby projektów w tym zakresie. Trzeba zaznaczyć iż, w ramach działania 1.3 zrealizowano 13 projektów kluczowych w zakresie kształcenia ustawicznego, które tym samym zwiększają wartość tego wskaźnika do 83%, czyli wartość docelową oraz cel tego działania zostały osiągnięte.

Niski stopień wskaźnika *Liczba studentów korzystających z efektów projektów* (72%) można tłumaczyć pogarszającą się demografią oraz migracją zarobkową młodych ludzi. Trzeba zaznaczyć iż, nie pełne osiągnięcie wartości docelowej tego wskaźnika nie ma wpływu na osiągnięcie celu w tym działaniu, tym bardziej wskazuje się, że pozostałe wskaźniki w zakresie edukacji zostały osiągnięte, a nawet nieznacznie przekroczone.

Poziom realizacji wskaźników powyżej 125%

Wartości wskaźników *Liczba projektów z zakresu edukacji* (138%) oraz *Liczba uczniów korzystających z efektów projektów* (159%) nie przekroczyła znacząco wartości zaplanowanych i może świadczyć o większej efektywności realizowanych projektów. Natomiast wartość wskaźnika *Liczba projektów z zakresu edukacji w tym na obszarach wiejskich* (400%) może świadczyć o dużych potrzebach naszego regionu w tym obszarze. Trzeba zaznaczyć iż, jednym z głównych celów RPO WP 2007-2013 było niwelowanie dysproporcji między obszarami miejskimi i wiejskimi, powyższe projekty pomogły osiągnąć ten cel.

W ramach działania 5.1 przeprowadzono 3 konkursy w ramach których złożono 271 wniosków na wartość prawie czterokrotnie przewyższającą alokację postawioną do konkursu. Alokacja przyznana w ramach działania pozwoliła na zrealizowanie 110 projektów. Realizacja tych projektów pozwoliła efektywniej osiągnąć wartość docelową wskaźnika *Liczba miejsc w przedszkolach wiejskich wybudowanych lub zmodernizowanych* (2494%), gdzie po pierwszym konkursie wartość tego wskaźnika była niska i decyzją IZ RPO WP 2007-2013 w ramach renegotjacji została zmniejszona. Trzeba zaznaczyć iż, w województwie podkarpackim jak wskazano w RPO WP 2007-2013 są bardzo duże potrzeby w zakresie szkolnictwa przedszkolnego.

Wysoki poziom wskaźnika *Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia* (300%), w tym na obszarach wiejskich świadczyć o większej efektywności realizowanych projektów. Trzeba zaznaczyć iż w zakresie ochrony zdrowia wskaźniki rezultatu są osiągnięte na prawidłowym poziomie.

Wartość wskaźników: *Liczba projektów związanych z infrastrukturą pomocy społecznej na obszarach wiejskich* (127%), *Liczba projektów związanych z infrastrukturą pomocy społecznej* (130%) oraz *Liczba osób korzystających rocznie z efektów realizacji projektów dotyczących pomocy społecznej* (161%) w niewielkim stopniu przekraczają wartości docelowe co może świadczyć o większej efektywności realizowanych projektów.

6. Oś priorytetowa VI: Turystyka i kultura

Wartości wskaźników: *Liczba wspartych instytucji kultury* (158%) oraz *Liczba obiektów dziedzictwa kulturowego udostępnionych dla ruchu turystycznego* (142%) przekraczają wartości docelowe, co wynika z większej efektywności projektów realizowanych w tych zakresach. Dodatkowo trzeba zaznaczyć iż, pozostałe wskaźniki w ramach turystyki i kultury są osiągnięte na właściwym poziomie.

7. Oś priorytetowa VII: Spójność wewnątrzregionalna

Poziom realizacji wskaźników poniżej 75%

Niska realizacja wskaźnika *Liczba firm założonych na obszarach odnowionych* (40%) wynika z faktu, iż beneficjentami wsparcia w niniejszej osi priorytetowej były podmioty publiczne (przede wszystkim lokalne samorządy) i organizacje pozarządowe. Niezwykle trudne jest natomiast zrealizowanie projektu przez ww. podmioty, dzięki któremu – jako bezpośredni efekt – powstałaby nowa firma, czy też miejsce pracy. W ramach tej osi nie było możliwe udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, stąd osiągnięcie założonego celu było niezwykle trudne. Jedynie w 2 projektach udało się osiągnąć dodatkowy efekt rewitalizacji w postaci nowych firm. Trzeba zaznaczyć, iż w przypadku wskaźnika w działaniu 7.3 *Liczba firm* założonych na obszarach odnowionych nie został on wykazany w żadnym z projektów. Ww. sytuacja spowodowana była faktem, iż najprawdopodobniej objęte wsparciem obiekty dotąd niezagospodarowane i niedokończone w wyniku zaniechania inwestycji okazały się zbyt trudne do przystosowania na potrzeby lokalnego biznesu (decydować mogły w tym względzie kwestie techniczne, lokalizacja obiektów).

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż wartość docelowa omawianego wskaźnika w wyniku renegocjacji Programu została zmniejszona z 12 szt. do 6 szt.

Trzeba zaznaczyć iż, szacowanie wartości docelowych wskaźników osi priorytetowej VII było trudnym zadaniem. 56% wskaźników przekroczyła wartość w porównaniu do wartości docelowej założonej dla roku 2015r. 1 wskaźnik nie osiągnął wymaganej wartości. Wysokie wartości wskazanych powyżej wskaźników można wytłumaczyć nietrafionym szacunkiem na etapie programowania.

Poziom realizacji wskaźników powyżej 125%

Wartości wskaźników w zakresie liczby projektów dot. rewitalizacji oraz powierzchni zagospodarowanego terenu nieznacznie przekraczają wartości docelowe, co świadczy o dużym zainteresowaniu beneficjentów oraz potrzebach regionu. Natomiast biorąc pod uwagę skalę rozbieżności wskaźnika *Powierzchnia odnowionych budynków* (8788%) (wartość docelowa i wartość zrealizowana) należy stwierdzić, iż wskaźnik ten został błędnie oszacowany na etapie opracowywania RPO WP 2007-2013.

8. Oś priorytetowa VIII: Pomoc techniczna

Poziom realizacji wskaźników powyżej 125%

Przekroczenie poziomu wskaźnika *Liczba pracowników, których wynagrodzenia są refundowane w ramach pomocy technicznej* (129%) oraz *Liczba osób zaangażowanych we wdrażanie Programu* (129%) wynikało z istniejącego zapotrzebowania na pracowników zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie Programu. Wysoka wartość wskaźnika *Liczba zakupionego sprzętu komputerowego* (144%) wynikała z wyższego niż planowano poziomu zatrudnienia pracowników zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie Programu, co pociągnęło za sobą zwiększenie zapotrzebowania na sprzęt komputerowy i inne urządzenia

informatyczne wraz z oprogramowaniem. Głównym celem było zapewnienie pracownikom uczestniczącym w realizacji RPO WP 2007-2013 odpowiednich warunków technicznych umożliwiających sprawne i efektywne wykonywanie obowiązków. Dodatkowo przekroczenie wartości docelowej wskaźnika *Liczba szkoleń i konferencji dla beneficjentów Programu* (134%) wynikała z większego niż zakładano zapotrzebowania na działania informacyjno-promocyjne.

9. RPO WP 2007-2013

Przekroczenie wartości docelowej wskaźnika programowego Utworzone miejsca pracy (brutto) z tego dla mężczyzn (129%) świadczy o większej efektywności realizowanych projektów.

W ramach 113 wskaźników RPO WP 2007-2013, 16 wskaźników osiągnęło poziom poniżej 75%, jest to 14% w ramach wszystkich wskaźników. Dla części wskaźników (6 wskaźników) poziom ten nieznacznie tylko odbiega od właściwego poziomu. Trzeba zaznaczyć iż, mimo nie osiągniętych wartości docelowych powyższych wskaźników dla pozostałych wskaźników w osiach priorytetowych wartości te zostały osiągnięte na właściwym poziomie lub nieco wyższym, co wskazuje o dalszych potrzebach w tym zakresie.